

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Вищий державний навчальний заклад України
«Українська медична стоматологічна академія»

Кафедра дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою
стоматологічних захворювань

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор з науково-
педагогічної роботи
проф. В.М.Бобирьов

_____ 2017 року
«___»_____

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології

(назва навчальної дисципліни)

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 22 «Охрона здоров'я»

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 221 «Стоматологія»

(код і найменування спеціальності)

Полтава – 2017 рік

Робоча програма вивчення навчальної дисципліни «Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології» складена відповідно до проекту Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 221 Стоматологія обговореного на XIII Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Актуальні питання якості медичної освіти» (12 – 13 травня 2016 року, м. Тернопіль) та примірного навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» у вищих навчальних закладах МОЗ України за спеціальністю 221 «Стоматологія» кваліфікації освітньої «Магістр стоматології», кваліфікації професійної «Лікар-стоматолог», затвердженого 26.07.2016 р.

„ 29 ” серпня 2017 року, - 33 с.

Розробники: зав. кафедри дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань, професор, д.м.н. Каськова Л.Ф., доцент кафедри дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань к.м.н. Карпенко О.О.

Робоча програма розглянута і затверджена на засіданні кафедри дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань

від „ 29 ” серпня 2017 р., протокол № 1

Завідувач кафедри д.м.н., професор _____ Л.Ф. Каськова
(підпис, вчене звання, ініціали, прізвище)

“ _____ ” _____ 20__ р.

Схвалено цикловою методичною комісією «Соціально-економічні дисципліни, іноземна та українська мови, фізичне виховання та кредитно-трансферна система організації навчання»

Протокол від “ _____ ” _____ 20__ р. № _____

Голова _____ О. М. Беляєва
(підпис) (ініціали та прізвище)

Секретар _____ К. С. Чуприна
(підпис) (ініціали та прізвище)

Робоча навчальна програма вивчення навчальної дисципліни «Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології» складена відповідно до примірної програми навчальної дисципліни «Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти кваліфікації освітньої «Магістр-стоматології» кваліфікації професійної «Лікар-стоматолог» галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 221 Стоматологія (2017 рік).

Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології – це навчальна дисципліна, що надає змогу студентам оволодіти на *фантомах* певними стоматологічними маніпуляціями, що використовуються в клініці при лікуванні карієсу та його ускладнень в тимчасових і постійних зубах на різних етапах їх розвитку. Набуті таким чином спеціальні (фахові) компетенції студенти в подальшому використовують у процесі роботи безпосередньо з пацієнтами. На фантомних моделях та видалених тимчасових і постійних зубах студенти знайомляться з основними періодами розвитку, формування та резорбції коренів молочних зубів, періодами формування постійних зубів у дітей, а також оволодівають основними стоматологічними маніпуляціями з препарування та пломбування каріозних дефектів зубів, проводять ендодонтичні втручання в тимчасових і постійних зубах, які знаходяться на різних стадіях розвитку.

Предметом вивчення навчальної дисципліни **“Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології”** є:

- устаткування стоматологічного кабінету, основні стоматологічні інструменти та правила роботи з ними, забезпечення асептики і антисептики під час стоматологічного прийому; дезінфекція і стерилізація стоматологічного інструментарію та обладнання;
- особливості анатомічної будови тимчасових і постійних зубів на різних етапах їх розвитку;
- класифікація каріозних порожнин; основні етапи препарування каріозної порожнини; особливості препарування каріозних порожнин різних класів у тимчасових і постійних зубах у дітей з урахуванням виду пломбувального матеріалу;
- класифікація сучасних пломбувальних матеріалів, їх властивості, показання до застосування в клініці дитячої терапевтичної стоматології; техніка пломбування каріозних порожнин в тимчасових і постійних зубах у дітей різними пломбувальними матеріалами;
- основні етапи ендодонтичного лікування; ендодонтичні інструменти, їх призначення і правила користування; техніки інструментальної і медикаментозної обробки кореневих каналів в тимчасових і постійних зубах на різних етапах розвитку;
- класифікація пломбувальних матеріалів для корневих пломб; техніка тимчасової і постійної obturaції корневих каналів в тимчасових і постійних зубах на різних етапах розвитку.

Міждисциплінарні зв'язки

“Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології” як дисципліна

а) ґрунтується на попередньому вивченні студентами анатомії людини; гістології, ембріології та цитології, медичної біології, медичної хімії, біологічної та біоорганічної

хімії, медичної фізики, мікробіології, вірусології та імунології й інтегрується з цими дисциплінами;

б) закладає основи вивчення студентами таких клінічних дисциплін, як профілактика стоматологічних захворювань, дитяча терапевтична стоматологія, терапевтична стоматологія, ортодонція;

в) базується на вивченні студентами пропедевтичних дисциплін стоматологічного профілю: пропедевтики терапевтичної стоматології і пропедевтики ортопедичної стоматології та інтегрується з цими дисциплінами;

г) інтегрується з наступними клінічними дисциплінами: профілактикою стоматологічних захворювань, дитячою терапевтичною стоматологією і терапевтичною стоматологією;

д) формує уявлення про необхідність профілактики стоматологічних захворювань.

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** вивчення навчальної дисципліни “**Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології**” є оволодіння *на фантомах* технікою виконання стоматологічних маніпуляцій, що застосовуються при лікуванні карієсу і його ускладнень в тимчасових і постійних зубах на різних етапах їх розвитку у дітей, для можливості їх подальшого застосування під час клінічного прийому дітей та формування спеціальних (фахових) компетентностей в клініці дитячої терапевтичної стоматології.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни “**Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології**” є:

- підготовка студентів до роботи в клінічному стоматологічному кабінеті шляхом вивчення стоматологічного обладнання, сучасних стоматологічних інструментів і матеріалів, правил роботи з ними; дезінфекції та стерилізації стоматологічного інструментарію;
- опанування на фантомах технікою виконання стоматологічних маніпуляцій при лікуванні карієсу та його ускладнень в тимчасових і постійних зубах на різних етапах їх розвитку.

1.3. **Компетентності та результати навчання**, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами Стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей:

- інтегральна:

Здатність розв'язувати задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю “Стоматологія” у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає

проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов та вимог.

- загальні:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися другою мовою.
5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати автономно.
8. Вміння виявлять, ставити та вирішувати проблеми.
9. Здатність до вибору стратегії спілкування.
10. Здатність працювати у команді.
11. Навички міжособистісної взаємодії.
12. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
13. Навички здійснення безпечної діяльності.
14. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.
15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
16. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

- спеціальні (фахові, предметні):

1. Визнавати морально-етичні та професійні правила діяльності дитячого стоматолога.
2. Усвідомити морально-деонтологічні принципи медичного спеціаліста і правила професійної субординації в клініці дитячої стоматології.
3. Навчитись сприяти здоровому психологічному мікроклімату в колективі; засвоїти основи правових норм взаємовідносин дитячий стоматолог → пацієнт (дитина).
4. Демонструвати на фантомах вміння застосовувати основний стоматологічний інструментарій, матеріали та використовувати стоматологічне обладнання в дитячій стоматології:
 - ознайомитися із структурою дитячого стоматологічного кабінету, відділення, клініки;
 - опанувати стоматологічним обладнанням дитячої стоматологічної клініки;
 - вивчити основний стоматологічний інструментарій, що застосовується під час стоматологічного прийому дітей;
 - вивчити класифікацію стоматологічних пломбувальних матеріалів, матеріалів для корневих пломб, що використовуються у дітей;
 - вивчити основні вимоги до стоматологічних матеріалів, їх властивості та показання до застосування у дітей.

5. Демонструвати на фантомах виконання стоматологічних маніпуляцій при лікуванні зубів у дітей:

- препарування каріозних порожнин різних класів у тимчасових і постійних зубах з урахуванням виду пломбувального матеріалу;

- пломбування каріозних порожнини різних класів у тимчасових і постійних зубах різними пломбувальними матеріалами;
- остаточну обробку пломб з усіх видів матеріалів, які використовуються на дитячому стоматологічному прийомі;
- накладання та видалення тимчасових пломб та герметичних пов'язок при лікуванні карієсу і його ускладнень в тимчасових і постійних зубах у дітей;
- накладання лікувальних і ізолювальних прокладок в тимчасових і постійних зубах у дітей;
- інструментальну та медикаментозну обробку корневих каналів тимчасових і постійних зубів з урахуванням стадії розвитку зуба;
- пломбування (тимчасове або постійне) корневих каналів тимчасових і постійних зубів різними матеріалами з урахуванням стадії розвитку зуба.

6. Вирізняти особливості застосування принципів в асептики та антисептики в клініці дитячої терапевтичної стоматології:

- вивчити сучасні вимоги до стерилізації інструментів в клініці дитячої стоматології;
- усвідомити важливість дотримання правил асептики та антисептики на дитячому стоматологічному прийомі;
- засвоїти норми контролю за ефективністю стерилізації;
- визначати методи попередження умов для поширення інфекції в дитячих закладах.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі “Матриця компетентностей”

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
	<i>Загальні компетентності</i>				
1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим	Знати сучасні тенденції розвитку галузі та показники, що їх характеризують	Вміти проводити аналіз професійної інформації, приймати обґрунтовані рішення, набувати сучасні знання	Встановлювати відповідні зв'язки для досягнення цілей.	Нести відповідальність за своєчасне набуття сучасних знань.
2.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.	Знати особливості професійної діяльності лікаря-стоматолога.	Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток з високим рівнем автономності.
3.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	Знати методи реалізації знань у вирішенні практичних завдань.	Вміти використовувати фахові знання для вирішення практичних завдань.	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності.	Нести відповідальність за обґрунтованість прийнятих рішень.
4.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися другою мовою.	Знати державну мову, включно професійного спрямування. Володіти іноземною мовою на рівні, достатньому для професійного спілкування	Вміти користуватися державною мовою та іноземною мовою для здійснення професійної діяльності і спілкування	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток з високим рівнем автономності
5.	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	Мати сучасні знання в галузі інформаційних і комунікаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності	Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній галузі, що потребує оновлення та інтеграції знань.	Використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності	Нести відповідальність за безперервний розвиток професійних знань та умінь.
6.	Здатність до пошуку,	Мати необхідні знання в галузі	Вміти використовувати	Використовувати інформаційні	Нести відповідальність за

	опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	інформаційних технологій, що застосовуються у професійній діяльності	інформаційні технології у професійній галузі для пошуку, опрацювання та аналізу нової інформації з різних джерел.	технології у професійній діяльності	безперервний розвиток професійних знань та умінь.
7.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати автономно.	Знати методи реалізації знань у вирішенні практичних завдань	Вміти використовувати фахові знання для адаптації та дій в новій ситуації.	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності.	Нести відповідальність за якість виконання професійних завдань в новій ситуації.
8	Вміння виявлять, ставити та вирішувати проблеми.	Знати методи реалізації знань у виявленні, постановці та вирішенні проблем професійної діяльності	Вміти використовувати фахові знання для виявлення, постановки та вирішення проблем професійної діяльності.	Встановлювати зв'язки із суб'єктами практичної діяльності з метою виявлення, постановки та вирішення проблем професійної діяльності..	Нести відповідальність за обгрунтованість прийнятих рішень щодо вирішення проблем професійної діяльності.
9	Здатність до вибору стратегії спілкування.	Знати методи реалізації знань у виборі стратегії спілкування з пацієнтами і колегами.	Вміти використовувати знання для вибору стратегії спілкування з пацієнтами і колегами.	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток з високим рівнем автономності
10	Здатність працювати у команді.	Знати способи колективної взаємодії під час роботи у команді	Вміти використовувати знання для вибору стратегії спілкування під час колективної взаємодії	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток
11	Навички між особистісної взаємодії.	Знати способи міжособистісної взаємодії при спілкуванні з колегами та пацієнтами	Вміти використовувати знання для вибору стратегії спілкування під час міжособистісної взаємодії	Формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності.	Нести відповідальність за безперервний професійний розвиток з високим рівнем автономності
12	Здатність діяти на	Знати морально-	Використовувати	Дотримуватись	Нести

	основі етичних міркувань (мотивів).	етичні принципи медичного спеціаліста і правила професійної субординації	у практичній діяльності морально-етичні принципи медичного спеціаліста і правила професійної субординації.	під час професійної діяльності морально-етичних принципів медичного спеціаліста і правил професійної субординації.	персональну відповідальність за дотримання морально-етичних принципів медичного спеціаліста і правил професійної субординації.
13	Навички здійснення безпечної діяльності	Здатність оцінювати рівень небезпеки при виконанні професійних завдань	Вміти здійснювати професійну діяльність з дотриманням правил безпеки	Забезпечувати якісне виконання професійної роботи з дотриманням правил безпеки.	Нести персональну відповідальність за дотримання правил безпеки при виконанні професійних завдань
14	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.	Здатність оцінювати та забезпечувати якість при виконанні професійних завдань.	Знати методи оцінювання показників якості діяльності.	Вміти забезпечувати якісне виконання професійної роботи.	Встановлювати зв'язки для забезпечення якісного виконання робіт.
15.	Прагнення до збереження навколишнього середовища.	Здатність оцінити стан навколишнього середовища	Вміти аналізувати показники якості навколишнього середовища.	Забезпечувати якісне виконання професійних завдань в умовах збереження навколишнього середовища	Нести персональну відповідальність за дотримання правил збереження навколишнього середовища при виконанні професійних завдань
16	Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.	Знати свої соціальні та громадські права та обов'язки	Формувати свою громадянську свідомість, вміти діяти відповідно до неї	Здатність донести свою громадську та соціальну позицію.	Нести відповідальність за свою громадянську позицію та діяльність
Спеціальні (фахові компетентності)					
1.	Визнавати морально-етичні та професійні правила діяльності дитячого стоматолога.	Знати основні положення Етичного кодексу лікаря-стоматолога	Використовувати у практичній діяльності Етичний кодекс лікаря-стоматолога	Дотримуватись під час спілкування з пацієнтами і колегами положень Етичного	Нести персональну відповідальність за дотримання у практичній діяльності положень

				кодексу лікаря-стоматолога	Етичного кодексу лікаря-стоматолога
2.	Усвідомити морально-деонтологічні принципи медичного спеціаліста і правила професійної субординації в клініці дитячої стоматології.	Знати морально-деонтологічні принципи медичного спеціаліста і правила професійної субординації в клініці дитячої стоматології.	Використовувати у практичній діяльності морально-деонтологічні принципи медичного спеціаліста і правила професійної субординації в клініці дитячої стоматології.	Дотримуватись під час професійної діяльності морально-деонтологічних принципів медичного спеціаліста і правил професійної субординації в клініці дитячої стоматології.	Нести персональну відповідальність за дотримання морально-деонтологічних принципів медичного спеціаліста і правил професійної субординації в клініці дитячої стоматології.
3.	Навчитись сприяти здоровому психологічному мікроклімату в колективі; засвоїти правові норми взаємовідносин дитячий стоматолог → пацієнт (дитина).	Знати чинні правові норми взаємовідносин “дитячий стоматолог → пацієнт (дитина)”.	Використовувати у практичній діяльності правові норми взаємовідносин “дитячий стоматолог → пацієнт (дитина)”. Вміти формувати здоровий психологічний мікроклімат у колективі	Дотримуватись під час професійної діяльності чинних правових норм взаємовідносин “дитячий стоматолог → пацієнт (дитина)”. Підтримувати здоровий психологічний мікроклімат у колективі	Нести персональну відповідальність за дотримання чинних правових норм взаємовідносин “дитячий стоматолог → пацієнт (дитина)”.
4.	Демонструвати <u>на фантомах</u> вміння застосовувати основний стоматологічний інструментарій, матеріали та використовувати стоматологічне обладнання в дитячій стоматології: - ознайомитися із структурою	Знати устаткування стоматологічного кабінету, основний стоматологічний інструментарій, склад, властивості і показання до застосування стоматологічних матеріалів, що використовуються в клініці	Вміти користуватися устаткуванням стоматологічного кабінету, основним стоматологічним інструментарієм і матеріалами, що використовуються в клініці дитячої терапевтичної стоматології	Взаємодіяти з молодшим медичним персоналом При користуванні устаткуванням стоматологічного кабінету, основним стоматологічним інструментарієм і	Нести персональну відповідальність за правильність користування устаткуванням стоматологічного кабінету, основним стоматологічним інструментарієм і матеріалами, що використовуються в клініці

	<p>дитячого стоматологічного кабінету, відділення, клініки;</p> <p>- опанувати стоматологічним обладнанням дитячої стоматологічної клініки;</p> <p>- вивчити основний стоматологічний інструментарій, що застосовується на дитячому стоматологічному прийомі;</p> <p>- вивчити класифікацію стоматологічних пломбувальних матеріалів, матеріалів для корневих пломб, що використовуються у дітей;</p> <p>- визначити основні вимоги до стоматологічних матеріалів, їх властивості та показання до застосування у дітей.</p>	дитячої терапевтичної стоматології		гічними матеріалами, що використовуються в клініці дитячої терапевтичної стоматології	дитячої терапевтичної +
5.	<p><u>Демонструвати на фантомах</u> виконання стоматологічних маніпуляцій при лікуванні зубів у дітей:</p> <p>- препарування каріозних порожнин різних</p>	Знати алгоритми виконання на фантомах стоматологічних маніпуляцій препарування і пломбування каріозних порожнин різних класів у	Вміти виконувати на фантомах стоматологічні маніпуляції по препаруванню і пломбуванню каріозних порожнин різних класів у тимчасових і	Спілкуватися і взаємодіяти з колегами і викладачем під час виконання на фантомах стоматологічних маніпуляцій препарування і пломбування	Нести персональну відповідальність за правильність виконання на фантомах стоматологічних маніпуляцій препарування і пломбування

<p>класів у тимчасових і постійних зубах з урахуванням виду пломбувального матеріалу;</p> <ul style="list-style-type: none"> - пломбування каріозних порожнини різних класів у тимчасових і постійних зубах різними пломбувальними матеріалами; - виконувати остаточну обробку пломб з усіх видів матеріалів, які використовуються на дитячому стоматологічному прийомі; - виконувати накладення та видалення тимчасових пломб та герметичних пов'язок при лікуванні карієсу, пульпиту, періодонтиту у дітей; - виконувати накладання лікувальних і ізолювальних прокладок в тимчасових і постійних зубах у дітей; - виконувати інструментальну та медикаментозну обробку корневих каналів 	<p>тимчасових і постійних зубах, техніки ендодонтичних втручань в тимчасових і постійних зубах на різних етапах їх розвитку.</p>	<p>постійних зубах, техніці ендодонтичних втручань в тимчасових і постійних зубах на різних етапах їх розвитку.</p>	<p>каріозних порожнин різних класів у тимчасових і постійних зубах, техніки ендодонтичних втручань в тимчасових і постійних зубах на різних етапах їх розвитку.</p>	<p>каріозних порожнин різних класів у тимчасових і постійних зубах, техніки ендодонтичних втручань в тимчасових і постійних зубах на різних етапах їх розвитку</p>
---	--	---	---	--

	<p>тимчасових і постійних зубів з урахуванням стадії розвитку;</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконувати пломбування кореневих каналів тимчасових і постійних зубів різними матеріалами з урахуванням стадії розвитку. 				
6.	<p>Вирізняти особливості застосування принципів в асептики та антисептики в клініці дитячої терапевтичної стоматології:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вивчити сучасні вимоги до стерилізації інструментів в клініці дитячої стоматології; - усвідомити важливість дотримання правил асептики та антисептики на дитячому стоматологічному прийомі; - засвоїти норми контролю за ефективністю стерилізації; - визначити методи попередження умов для поширення інфекції в дитячих закладах. 	<p>Знати основні принципи асептики та антисептики в клініці дитячої терапевтичної стоматології, сучасні методи дезінфекції та стерилізації стоматологічного обладнання та інструментарію.</p>	<p>Вміти організувати дезінфекцію та стерилізацію стоматологічного обладнання та інструментарію; здійснювати контроль за ефективністю стерилізації.</p>	<p>Усвідомити важливість дотримання правил асептики та антисептики на дитячому стоматологічному прийомі.</p>	<p>Визначити методи попередження умов для поширення інфекції в дитячих закладах. Нести персональну відповідальність за дотримання норм асептики і антисептики на дитячому стоматологічному прийомі.</p>

Результати навчання:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна “Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології”:

1. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці дитячої терапевтичної стоматології.
2. Демонструвати на фантомах виконання стоматологічних маніпуляцій при лікуванні зубів у дітей:
 - препарування каріозних порожнин тимчасових і постійних зубів з урахуванням виду пломбу вального матеріалу;
 - пломбування каріозних порожнин тимчасових і постійних зубів різними пломбувальними матеріалами;
 - шліфовка і поліровка пломб з усіх видів пломбувальних матеріалів, що застосовуються в клініці дитячої терапевтичної стоматології;
 - накладання лікувальних та ізолювальних прокладок в тимчасових і постійних зубах;
 - накладання та видалення тимчасових пломб та герметичних пов'язок при лікуванні карієсу і його ускладнень в тимчасових і постійних зубах;
 - інструментальна і медикаментозна обробка кореневих каналів тимчасових і постійних зубів з урахуванням стадії розвитку зуба;
 - пломбування кореневих каналів тимчасових і постійних зубів різними матеріалами з урахуванням стадії розвитку зуба;
3. Демонструвати на фантомах вміння застосовувати основний стоматологічний інструментарій, матеріали та використати стоматологічне обладнання в дитячій стоматології при:
 - препаруванні каріозних порожнин тимчасових і постійних зубів з урахуванням виду пломбу вального матеріалу;
 - пломбуванні каріозних порожнин тимчасових і постійних зубів різними пломбувальними матеріалами;
 - накладанні лікувальних та ізолювальних прокладок в тимчасових і постійних зубах;
 - накладанні та видаленні тимчасових пломб та герметичних пов'язок при лікуванні карієсу і його ускладнень в тимчасових і постійних зубах;;
 - інструментальній та медикаментозній обробці кореневих каналів тимчасових і постійних зубів на різних етапах їх розвитку;
 - пломбуванні (тимчасовому і постійному) кореневих каналів тимчасових і постійних зубів різними матеріалами на різних етапах їх розвитку;
 - шліфовці і поліровці пломб з усіх видів пломбувальних матеріалів.
4. Вирізняти особливості застосування принципів асептики та антисептики в у клініці дитячої терапевтичної стоматології при:
 - препаруванні каріозних порожнин тимчасових і постійних зубів на різних етапах розвитку;
 - пломбуванні каріозних порожнин тимчасових і постійних зубів різними пломбувальними матеріалами;

- накладанні лікувальних та ізолювальних прокладок в тимчасових і постійних зубах;
- накладанні та видаленні тимчасових пломб та герметичних пов'язок при лікуванні карієсу і його ускладнень в тимчасових і постійних зубах;;
- інструментальній та медикаментозній обробці кореневих каналів тимчасових і постійних зубів на різних етапах їх розвитку;
- пломбуванні (тимчасовому і постійному) кореневих каналів тимчасових і постійних зубів різними матеріалами на різних етапах їх розвитку;
- шліфовці і поліровці пломб з усіх видів пломбувальних матеріалів.

Результати навчання для дисципліни.

У результаті вивчення навчальної дисципліни “Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології” студент повинен знати:

- основні стоматологічні інструменти для терапевтичного прийому, їх призначення;
- мету, види, засоби дезінфекції стоматологічного інструментарію та обладнання;
- мету, види, засоби стерилізації стоматологічного інструментарію та обладнання, контроль якості стерилізації;
- анатомічну будову тимчасових зубів;
- анатомічну будову постійних зубів;
- відмінності тимчасових зубів від постійних;
- класифікацію каріозних порожнин за Блеком;
- принципи препарування каріозних порожнин, їх характеристику, переваги та недоліки;
- основні етапи препарування каріозної порожнини, інструменти що використовуються;
- принципи препарування та формування порожнини I класу в тимчасових та постійних зубах у дітей;
- принципи препарування та формування порожнини II класу в тимчасових та постійних зубах у дітей;
- принципи препарування та формування порожнини III класу в тимчасових і постійних зубах у дітей;
- принципи препарування та формування порожнини IV класу в тимчасових і постійних зубах у дітей;
- принципи препарування та формування порожнини V класу в тимчасових і постійних зубах у дітей;
- класифікацію стоматологічних пломбувальних матеріалів;
- особливості препарування каріозної порожнини в залежності від вибору пломбувального матеріалу (амальгами, композиту, СІЦ);
- техніку приготування цинк-фосфатних цементів та накладання ізолювальних прокладок;
- групи, основні вимоги до матеріалів для лікувальних прокладок, техніку накладання лікувальної прокладки;
- характеристику, групи, позитивні властивості та недоліки склоіономерних цементів;
- техніку приготування та пломбування склоіономерним цементом;
- основні складові компоненти, позитивні та негативні властивості срібної амальгами, типи амальгам;
- техніку пломбування амальгамою, необхідні інструменти;
- сучасну класифікацію композиційних пломбувальних матеріалів;

- види, призначення, техніку застосування адгезивних систем різних поколінь;
- позитивні та негативні властивості, показання до застосування композиційних матеріалів хімічного твердіння;
- техніку пломбування каріозної порожнини композиційними матеріалами хімічного твердіння;
- позитивні та негативні властивості, показання до застосування композиційних матеріалів світлового твердіння;
- техніку пломбування каріозної порожнини фотополімерним композиційним матеріалом;
- загальну характеристику, показання до застосування, техніку пломбування компомерами;
- особливості пломбування каріозних порожнин I та У класів у тимчасових та постійних зубах різними пломбувальними матеріалами;
- техніку відновлення контактного пункту при пломбуванні каріозних порожнин II класу, необхідні для цього аксесуари;
- техніку пломбування каріозних порожнин III класу в постійних зубах з відновленням контактного пункту;
- особливості пломбування каріозних порожнин IV класу в постійних зубах, відновлення анатомічної форми (реставрація) зуба;
- техніку остаточної обробки постійної пломби з різних пломбувальних матеріалів, необхідні для цього інструменти та аксесуари;
- топографію та техніку розкриття порожнини зуба в тимчасових зубах;
- топографію та техніку розкриття порожнини зуба в постійних зубах;
- сучасну класифікацію ендодонтичних інструментів, їх призначення, правила користування;
- основні етапи ендодонтичного лікування;
- техніку інструментальної обробки кореневих каналів та інструменти, що використовуються на кожному етапі;
- характеристику, показання до виконання сучасних технік ендодонтичної обробки кореневих каналів;
- стандартну техніку інструментальної обробки кореневих каналів в тимчасових зубах та в постійних зубах із несформованим коренем;
- характеристику пломбувальних матеріалів для тимчасової obturaції кореневих каналів;
- техніку виконання тимчасової obturaції кореневих каналів в тимчасових та постійних зубах на різних етапах їх розвитку;
- сучасну класифікацію матеріалів для кореневих пломб;
- види, показання до застосування, позитивні та негативні властивості силерів та філерів для кореневих каналів;
- характеристику, переваги та недоліки матеріалів, що використовуються для кореневих пломб в тимчасових зубах;
- характеристику, переваги та недоліки матеріалів, що використовуються для кореневих пломб в постійних зубах;
- техніку пломбування кореневих каналів гутаперчею в постійних зубах із несформованим коренем;
- техніку пломбування кореневих каналів гутаперчею (метод латеральної конденсації) в постійних зубах зі сформованим коренем;

- техніку пломбування кореневих каналів пастою або пастою з одним штифтом.

У результаті вивчення навчальної дисципліни “Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології” студент повинен вміти:

- відрізнити тимчасові та постійні зуби за анатомічними ознаками;
- препарувати каріозні порожнини I класу в тимчасових і постійних зубах на фантомі;
- препарувати каріозні порожнини II класу в тимчасових і постійних зубах на фантомі;
- препарувати каріозні порожнини III класу в тимчасових і постійних зубах на фантомі;
- препарувати каріозні порожнини IV класу в постійних зубах на фантомі;
- препарувати каріозні порожнини V класу в тимчасових і постійних зубах на фантомі;
- приготувати цинк-фосфатний цемент для ізолювальної прокладки;
- приготувати склоіономерний цемент для пломбування;
- приготувати композиційний матеріал хімічного твердіння для пломбування;
- пломбувати каріозні порожнини I класу в тимчасовому та постійному зубі різними пломбувальними матеріалами на фантомі;
- пломбувати каріозні і порожнини II класу з відновленням контактного пункту в тимчасовому та постійному зубі різними пломбувальними матеріалами на фантомі;
- пломбувати каріозні порожнини III класу з відновленням контактного пункту в тимчасовому та постійному зубі різними пломбувальними матеріалами на фантомі;
- пломбувати каріозні порожнини IV класу в постійному зубі різними пломбувальними матеріалами на фантомі;
- пломбувати каріозні порожнини V класу в тимчасовому та постійному зубі різними пломбувальними матеріалами на фантомі;
- володіти технікою розкриття порожнини зуба в тимчасових зубах на фантомі;
- володіти технікою розкриття порожнини зуба в постійних зубах на фантомі;
- володіти технікою інструментальної та медикаментозної обробки кореневих каналів в тимчасових та постійних зубах на різних етапах розвитку кореня зуба на фантомі.
- вміти приготувати цинкоксид-евгенолову пасту для пломбування кореневих каналів;
- володіти технікою пломбування кореневих каналів пастами в тимчасових та постійних зубах на фантомі.
- володіти технікою латеральної конденсації гутаперчі при пломбуванні кореневих каналів в постійних зубах на фантомі.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться

90 академічних годин, або 3 кредити ЄКТС.

Робоча програма навчальної дисципліни структурована у модулі:

Модуль № 1 “Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології”

Змістовий модуль 1. «Основний стоматологічний інструментарій та устаткування. Анатомічна будова тимчасових і постійних зубів.»

Тема 1: Знайомство із структурою кафедри. Інструктаж по техніці безпеки при роботі в стоматологічному кабінеті. Організація роботи та устаткування стоматологічного кабінету. Основний стоматологічний інструментарій для терапевтичного прийому: види, призначення. Асептика й антисептика. Чищення, дезінфекція, стерилізація стоматологічного інструментарію. Хімічні сполуки для дезінфекції і стерилізації в стоматології. Виготовлення фантомів.

Тема 2: Топографічна анатомія тимчасових та постійних зубів на різних етапах розвитку. Моделювання зубів з пластичних та твердих матеріалів. Контроль змістового модуля 1

Змістовий модуль 2. «Препарування каріозних порожнин в тимчасових і постійних зубах у дітей.»

Тема 3: Класифікація каріозних порожнин за Блеком. Препарування каріозних порожнин: правила, принципи, методи, етапи. Препарування каріозних порожнин I класу за Блеком в тимчасових і постійних зубах із врахуванням періоду розвитку зуба. Вибір інструментарію.

Тема 4: Препарування каріозних порожнин II класу за Блеком в тимчасових і постійних зубах із врахуванням періоду розвитку зуба. Вибір інструментарію.

Тема 5: Препарування каріозних порожнин III класу за Блеком в тимчасових і постійних зубах із врахуванням періоду розвитку зуба. Вибір інструментарію.

Тема 6: Препарування каріозних порожнин IV класу за Блеком в тимчасових і постійних зубах із врахуванням періоду розвитку зуба. Вибір інструментарію.

Тема 7: Препарування каріозних порожнин V класу за Блеком в тимчасових і постійних зубах із врахуванням періоду розвитку зуба. Вибір інструментарію. Контроль змістового модуля 2.

Змістовий модуль 3. «Пломбування каріозних порожнин в тимчасових і постійних зубах у дітей.»

Тема 8: Стоматологічні цементы та амальгами. Композиційні пломбувальні матеріали та компомери. Техніка пломбування каріозних порожнин I та V класів у тимчасових та постійних зубах.

Тема 9: Техніка пломбування каріозних порожнин II класу у тимчасових та постійних зубах у дітей із застосуванням різних пломбувальних матеріалів. Відновлення контактного пункту.

Тема 10: Техніка пломбування каріозних порожнин III і IV класів у тимчасових та постійних зубах у дітей із застосуванням різних пломбувальних матеріалів. Контроль змістового модуля 3.

Змістовий модуль 4. Інструментальна, медикаментозна обробка та пломбування кореневих каналів тимчасових і постійних зубів у дітей.

Тема 11: Ендодонтія. Мета, завдання, етапи ендодонтичного лікування. Топографія порожнин тимчасових і постійних зубів у дітей. Техніка препарування порожнини зуба в різних за груповою належністю тимчасових і постійних зубах. Сучасний ендодонтичний інструментарій: класифікація, призначення і техніка використання.

Тема 12: Техніка інструментальної і медикаментозної обробки кореневих каналів у тимчасових і постійних зубах із врахуванням періоду розвитку кореня зуба. Імпрегнаційні методи обробки кореневих каналів.

Тема 13: Пломбувальні матеріали для тимчасової та постійної obturaції кореневих каналів. Техніка пломбування кореневих каналів у тимчасових зубах.

Тема 14: Коренева пломба. Техніка пломбування кореневих каналів у постійних зубах на різних етапах їх розвитку. Контроль змістового модуля 4.

Тема 15: Підсумковий контроль модуля 1.

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Тема практичного заняття	Лекції	Практичні заняття	СРС
Змістовий модуль 1. Основний стоматологічний інструментарій та устаткування. Анатомічна будова тимчасових і постійних зубів.				
1.	Знайомство із структурою кафедри. Інструктаж по техніці безпеки при роботі в стоматологічному кабінеті. Організація роботи та устаткування стоматологічного кабінету. Основний стоматологічний інструментарій для терапевтичного прийому: види, призначення. Асептика й антисептика. Чищення, дезінфекція, стерилізація стоматологічного інструментарію. Хімічні сполуки для дезінфекції і стерилізації в стоматології. Виготовлення фантомів.		2	1
2.	Топографічна анатомія тимчасових та постійних зубів на різних етапах розвитку. Моделювання зубів з пластичних та твердих матеріалів. Контроль змістового модуля 1.	2	2	4
Змістовий модуль 2. Препарування каріозних порожнин в тимчасових і постійних зубах у дітей.				
3.	Класифікація каріозних порожнин за Блеком. Препарування каріозних порожнин: правила, принципи, методи, етапи. Препарування каріозних порожнин I класу за Блеком в тимчасових і постійних зубах із врахуванням періоду розвитку зуба. Вибір інструментарію.	2	2	1
4.	Препарування каріозних порожнин II класу за Блеком в тимчасових і постійних зубах із врахуванням періоду розвитку зуба. Вибір інструментарію.		2	1
5.	Препарування каріозних порожнин III класу за Блеком в тимчасових і постійних зубах із врахуванням періоду розвитку зуба. Вибір інструментарію.		2	1
6.	Препарування каріозних порожнин IV класу за Блеком в тимчасових і постійних зубах із врахуванням періоду розвитку зуба. Вибір інструментарію.		2	1
7.	Препарування каріозних порожнин V класу за Блеком в тимчасових і постійних зубах із врахуванням періоду розвитку зуба. Вибір інструментарію. Контроль змістового модуля 2.		2	4
Змістовий модуль 3. Пломбування каріозних порожнин в тимчасових і постійних зубах у дітей.				
8.	Стоматологічні цементами та амальгами. Композиційні пломбувальні матеріали та компомери. Техніка пломбування каріозних порожнин I та V класів у тимчасових та постійних зубах.		2	1
9.	Техніка пломбування каріозних порожнин II класу у тимчасових та постійних зубах у дітей із застосуванням різних пломбувальних матеріалів.		2	1

	Відновлення контактного пункту.			
10.	Техніка пломбування каріозних порожнин III і IV класів у тимчасових та постійних зубах у дітей із застосуванням різних пломбувальних матеріалів. Контроль змістового модуля 3.		2	4
Змістовий модуль 4. Інструментальна, медикаментозна обробка та пломбування кореневих каналів тимчасових і постійних зубів у дітей.				
11.	Ендодонтія. Мета, завдання, етапи ендодонтичного лікування. Топографія порожнин тимчасових і постійних зубів у дітей. Техніка препарування порожнини зуба в різних за груповою належністю тимчасових і постійних зубах. Сучасний ендодонтичний інструментарій: класифікація, призначення і техніка використання.	2	2	1
12.	Техніка інструментальної і медикаментозної обробки кореневих каналів у тимчасових і постійних зубах із врахуванням періоду розвитку кореня зуба. Імпрегнаційні методи обробки кореневих каналів.		2	1
13.	Пломбувальні матеріали для тимчасової та постійної obturaції кореневих каналів. Техніка пломбування кореневих каналів у тимчасових зубах.		2	1
14.	Коренева пломба. Техніка пломбування кореневих каналів у постійних зубах на різних етапах їх розвитку. Контроль змістового модуля 4.	2	2	4
15.	Підсумковий контроль модуля 1.		2	10
	Усього годин - 90	8	30	52*
	Кредитів ECTS – 3,0			

*16 годин на самостійне опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять.

5. Тематичний план лекцій.

№ п/п	Тема лекції	К-ть годин
1	Історичні етапи розвитку дитячої стоматології. Анатомо-морфологічні, гістологічні та рентгенологічні особливості зубо-щелепної системи у дітей в різні вікові періоди.	2
2	Особливості препарування твердих тканин зубів у дітей. Основні фізико-хімічні та біологічні властивості пломбувальних матеріалів, що застосовуються для пломбування каріозних порожнин та кореневих каналів у дітей.	2
3	Сучасний ендодонтичний інструментарій. Класифікація, показання, техніка використання. Принципи ендодонтичних втручань у дитячій терапевтичній стоматології.	2
4	Пломбування кореневих каналів в тимчасових і постійних зубах у дітей. Види кореневих пломб. Показання і техніка застосування.	2
	Всього годин	8

6. Теми семінарських занять (за модулями і змістовими модулями) – навчальною програмою не передбачено.

7. Тематичний план практичних занять.

№ п/п	Тема практичного заняття	К-ть годин
Модуль 1. Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології.		
Змістовий модуль 1. Основний стоматологічний інструментарій та устаткування. Анатомічна будова тимчасових і постійних зубів.		
1.	Знайомство із структурою кафедри. Інструктаж по техніці безпеки при роботі в стоматологічному кабінеті. Організація роботи та устаткування стоматологічного кабінету. Виготовлення фантомів. Основний стоматологічний інструментарій для терапевтичного прийому: види, призначення. Виготовлення фантомів. Асептика й антисептика. Чищення, дезінфекція, стерилізація стоматологічного інструментарію. Хімічні сполуки для дезінфекції і стерилізації в стоматології. Виготовлення фантомів.	2
2.	Топографічна анатомія тимчасових і постійних зубів на різних етапах розвитку. Моделювання зубів з пластичних та твердих матеріалів. Контроль змістового модуля 1.	2
Змістовий модуль 2. Препарування каріозних порожнин в тимчасових і постійних зубах у дітей.		
3.	Класифікація каріозних порожнин за Блеком. Препарування каріозних порожнин: правила, принципи, методи, етапи. Препарування каріозних порожнин I класу за Блеком в тимчасових і постійних зубах із врахуванням періоду розвитку зуба. Вибір інструментарію.	2
4.	Препарування каріозних порожнин II класу за Блеком в тимчасових і постійних зубах із врахуванням періоду розвитку зуба. Вибір інструментарію.	2
5.	Препарування каріозних порожнин III класу за Блеком в тимчасових і постійних зубах із врахуванням періоду розвитку зуба. Вибір інструментарію.	2
6.	Препарування каріозних порожнин IV класу за Блеком в тимчасових і постійних зубах із врахуванням періоду розвитку зуба. Вибір інструментарію.	2
7.	Препарування каріозних порожнин V класу за Блеком в тимчасових і постійних зубах із врахуванням періоду розвитку зуба. Вибір інструментарію. Контроль змістового модуля 2.	2
Змістовий модуль 3. Пломбування каріозних порожнин в тимчасових і постійних зубах у дітей.		
8	Стоматологічні цементами та амальгами. Композиційні пломбувальні матеріали та компомери. Техніка пломбування каріозних порожнин I та V класів у тимчасових та постійних зубах.	2
9	Техніка пломбування каріозних порожнин II класу у тимчасових та постійних зубах у дітей із застосуванням різних пломбувальних матеріалів. Відновлення контактної пункту.	2
10	Техніка пломбування каріозних порожнин III і IV класів у тимчасових та постійних зубах у дітей із застосуванням різних пломбувальних матеріалів. Контроль змістового модуля 3.	2
Змістовий модуль 4. Інструментальна, медикаментозна обробка та пломбування корневих каналів тимчасових і постійних зубів у дітей.		
11.	Ендодонтія. Мета, завдання, етапи ендодонтичного лікування. Топографія порожнин тимчасових і постійних зубів у дітей. Техніка	2

	препарування порожнини зуба в різних за груповою належністю тимчасових і постійних зубах. Сучасний ендодонтичний інструментарій: класифікація, призначення і техніка використання.	
12.	Техніка інструментальної і медикаментозної обробки кореневих каналів у тимчасових і постійних зубах із врахуванням періоду розвитку кореня зуба. Імпрегнаційні методи обробки кореневих каналів.	2
13.	Пломбувальні матеріали для тимчасової та постійної obturaції кореневих каналів. Техніка пломбування кореневих каналів у тимчасових зубах.	2
14.	Коренева пломба. Техніка пломбування кореневих каналів у постійних зубах на різних етапах їх розвитку. Контроль змістового модуля 4.	2
15.	Підсумковий контроль модуля 1.	2
	Усього годин	30

8. Самостійна робота.

№ з/п	Вид самостійної роботи	К-ть годин	Вид контролю
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка й наробіток практичних навичок, номери тем: 1 – 14 (14 x 1 годину).	14	Поточний контроль на практичних заняттях
2.	Підготовка до контролю засвоєння змістових модулів – теоретична підготовка й наробіток практичних навичок, номери тем: 2, 7, 10, 14 (4 x 3 години).	3	Поточний контроль на практичних заняттях
3.	Самостійне вивчення тем, які не входять до плану аудиторних занять , номери тем 1-10 (10 x 1годину).	10*	
	1. Сучасні концепції препарування каріозних порожнин: принципи препарування за Блеком, Лукомським, Маунтом, підготовка до профілактичного пломбування.	1	Підсумковий модульний контроль
	2. Альтернативні методи видалення тканин уражених карієсом (хіміко-механічний, ультразвуковий, лазерний, повітряної абразії, ART-методика).	1	Підсумковий модульний контроль
	3. Особливості формування каріозних порожнин залежно від вибору пломбувального матеріалу (амальгама, композит, компомер, цементи – традиційні й склоіономерні).	1	Підсумковий модульний контроль
	4. Фізико-хімічні властивості сучасних склоіономерних цементів. Традиційні, вміщуючі срібло, зміцнені й гібридні СЦ. Техніка використання СЦ у тимчасових і постійних зубах у дітей.	1	Підсумковий модульний контроль
	5. Фізико-хімічні властивості сучасних композиційних матеріалів та компомерів. Техніка використання у тимчасових і постійних зубах у дітей.	1	Підсумковий модульний контроль

	6. Адгезивні системи, показання до застосування. Види склад, властивості, техніка використання.	1	Підсумковий модульний контроль
	7. Імпрегнаційна обробка твердих тканин тимчасових зубів. Показання, методика виконання.	1	Поточний контроль на практичних заняттях
	8. Фінішна обробка пломб із різних пломбувальних матеріалів: вибір інструментарію, аксесуарів, техніка виконання.	1	Поточний контроль на практичних заняттях
	9. Техніки інструментальної обробки кореневих каналів. Особливості інструментальної обробки кореневих каналів у зубах з несформованим коренем. Медикаментозна обробка кореневих каналів у тимчасових і постійних зубах в залежності від періоду їх розвитку. Вибір інструментарію і засобів.	1	Поточний контроль на практичних заняттях
	10. Гутаперча, як матеріал для пломбування кореневих каналів: види, властивості, показання до застосування. Сучасні техніки пломбування кореневих каналів з використанням холодної, розігрітої й термопластифікованої гутаперчі.	1	Поточний контроль на практичних заняттях
4.	Індивідуально-дослідницька самостійна робота.	6*	Поточний контроль на практичних заняттях
5.	Підготовка до підсумкового контролю засвоєння модуля 1, номер заняття - 20.	10	Підсумковий модульний контроль
	Усього годин	52*	

Примітка: * - самостійне опрацювання тем студентами проводиться шляхом написання конспектів та рефератів з поданням на перевірку викладачу.

9. Індивідуальні завдання

для самостійної роботи студентів 2 курсу до Модуля 1
«Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології».

1. Підготувати огляд наукової літератури за темами, що вивчаються.
2. Провести наукове дослідження за темою:
 - Розповсюдженість каріозного ураження з урахуванням його локалізації (за класифікацією Блека) за даними стоматологічних амбулаторних карт дітей й підлітків;
 - Розповсюдженість каріозного ураження з урахуванням його глибини за даними стоматологічних амбулаторних карт дітей й підлітків; і т.п.
 - Використання різних груп стоматологічних пломбувальних матеріалів для пломбування каріозних порожнин з урахуванням їх локалізації (за Блеком) за даними стоматологічних амбулаторних карт дітей і підлітків;
 - Використання різних груп матеріалів для пломбування кореневих каналів за даними стоматологічних амбулаторних карт дітей і підлітків і т.п.

3. Написати реферат за темою:

- Дитяча стоматологія в Україні. Історія кафедри дитячої терапевтичної стоматології з профілактикою стоматологічних захворювань ВДНЗУ «УМСА».
- Організація роботи дитячої стоматологічної поліклініки.
- Обробка інструментарію і устаткування в стоматології.
- Вимоги до особистої гігієни медичного персоналу стоматологічного відділення.
- Розвиток тимчасових зубів.
- Розвиток постійних зубів.
- Будова і функції органів і тканин порожнини рота.
- Засоби для ізоляції операційного поля.
- Інструменти для препарування каріозних порожнин.
- Інструменти для обробки пломб.
- Техніка естетичної реставрації постійних зубів з використанням композиційних матеріалів. Оптичні властивості постійних зубів у дітей і підлітків.
- Матеріали для прямого і непрямого покриття пульпи зуба, їх фізико-хімічні властивості. Показання до використання. Техніка використання.
- Сучасні фотополімеризатори: види, призначення, контроль потужності лампи.
- Захисні засоби для лікаря і пацієнта.
- Коренева пломба на основі цинк-евгенолу і гідроокиси кальцію.
- Фізико-хімічні властивості. Свідчення до використання.
- Сучасні матеріали для постійної обтурації кореневих каналів в постійних зубах.
- Кальційвмісні, полімерні склоіономерні, цинкоксидевгенольні. Їх властивості, техніка використання.
- Адгезивні системи і їх використання в стоматології. Види склад, властивості, техніка використання.

10. Методи навчання

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є:

- а) лекції;
- б) практичні заняття;
- в) самостійна робота студентів (СРС);
- г) індивідуальні завдання (ІДРС).

Тематичні плани лекцій, практичних занять, СРС та ІДРС забезпечують реалізацію у навчальному процесі всіх тем, що входять до складу змістових модулів Модулю 1 дисципліни “Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології”.

Теми **лекційного курсу (5 тем)** розкривають найважливіші проблемні питання відповідних розділів дисципліни “Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології”.

Тривалість **практичних занять – 2 академічні години (80 хвилин)**.

- **Пояснювально-ілюстративний** або **інформаційно-рецептивний**, який передбачає пред’явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;
- **репродуктивний**, в основу якого покладено виконання різного роду завдань за зразком;
- **метод проблемного викладу**, котрий полягає в тому, що викладач ставить проблему і сам її вирішує, демонструючи протиріччя, якими характеризується процес пізнання, при цьому завдання студентів полягає в контролюванні

послідовності викладення матеріалу, суттєвості доказів, прогнозуванні наступних кроків викладача; цей МН реалізується шляхом навчання студентів на проблемних ситуаціях з метою успішної попередньої підготовки до майбутньої роботи в реальних умовах практичних лікувальних закладів;

- **частково-пошуковий** або **евристичний**, спрямований на оволодіння окремими елементами пошукової діяльності, наприклад: викладач формулює проблему, студенти – гіпотезу;
- **дослідницький**, сутність якого полягає у організації викладачем пошукової творчої діяльності студентів шляхом постановки нових проблем і проблемних завдань.

Методи навчання у вищій школі також можуть бути поділені на:

- методи, що забезпечують **сприймання і засвоєння** знань студентами (лекції, самостійна робота, інструктаж, консультація);
- **методи застосування знань і набуття й закріплення умінь і навичок** (семінарські й практичні заняття, контрольні завдання, робота в клініці, проведення практики);
- методи **перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок**;
- методи **заохочення і покарання**.

Слід пам'ятати, що максимальна ефективність навчання може бути досягнута лише за умови раціонального (системного) поєднання різних методів.

Досягнення часткових цілей того чи іншого методу відбувається шляхом застосування прийомів навчання — конкретних операцій, які в різних комбінаціях і в різних послідовностях утворюють різні методи, або можуть по-різному сполучатися, утворюючи при цьому варіанти одного методу.

11. Методи контролю

Порядок оцінювання навчальної діяльності студентів з дисципліни регламентовано “Інструкцією щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу” (затвердженої МОЗ України від 15.04.2014 р.).

Оцінка за модуль визначається як *сума оцінок* поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), що виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні всіх тем модулю (залікового кредиту) - **200**, в тому числі за поточну навчальну діяльність – **120** балів (60%), за результатами підсумкового контролю – **80** балів (40%).

Методики оцінювання поточної навчальної діяльності:

Теоретичних знань:

1. Індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу або теоретична співбесіда.
2. Письмовий теоретичний контроль.

Практичних навичок та вмінь:

1. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Методики контролю засвоєння змістовних модулів.

Теоретичних знань:

1. Індивідуальне усне опитування.
2. Письмове вирішення тестових завдань 2-го рівня або комп'ютерний тестовий

контроль.

3. Письмовий теоретичний контроль.

Практичних навичок та вмінь:

1. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Методики підсумкового модульного контролю (ПМК).

1. Письмове вирішення тестових завдань 2-го рівня або комп'ютерний тестовий контроль.

2. Індивідуальне усне опитування.

3. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Теоретичних знань:

1. Письмове вирішення тестових завдань 2-го рівня або комп'ютерний тестовий контроль.

2. Індивідуальне усне опитування.

Практичних навичок та вмінь:

1. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Конвертація оцінки за традиційною 4-бальною шкалою у багатобальну (максимальний бал поточної успішності - 120 балів) – конвертація сумарної оцінки поточної успішності за модуль – проводиться лише після поточного заняття, що передуює підсумковому модульному контролю. Конвертація проводиться за наступним алгоритмом:

– підраховується середня оцінка студента за традиційною 4-бальною шкалою, отримана протягом поточних занять, що належать до даного модуля (з точністю до сотих бала);

– для одержання конвертованої багатобальної сумарної оцінки поточної успішності за модуль середню оцінку отриману за традиційною 4-бальною шкалою треба помножити на коефіцієнт 24. Винятком є випадок, коли середня за традиційною 4-бальною шкалою оцінка складає 2 бала. У цьому разі студент отримує 0 балів за багатобальною шкалою;

– середній бал поточної успішності розраховується на загальну кількість занять у модулі, а не на фактично відвідану студентом.

Таблиця

Відповідність середнього балу поточної успішності за традиційною 4-бальною шкалою сумарній оцінці поточної успішності за модуль

Середній бал поточної успішності за традиційною 4-бальною шкалою	Бали за поточну успішність після конвертації середнього балу
2,00	0
2,05	49
2,10	50
2,15	52
2,20	53
2,25	54
2,30	55
2,35	56
2,40	58

2,45	59
2,50	60
2,55	61
2,60	62
2,65	64
2,70	65
2,75	66
2,80	67
2,85	69
2,90	70
2,95	71
3,00	72
3,05	73
3,10	74
3,15	75
3,20	77
3,25	78
3,30	79
3,35	80
3,40	82
3,45	83
3,50	84
3,55	85
3,60	86
3,65	87
3,70	89
3,75	90
3,80	92
3,85	93
3,90	94
3,95	95
4,00	96
4,05	97
4,10	98
4,15	99
4,20	101
4,25	102
4,30	103
4,35	104
4,40	106
4,45	107
4,50	108

4,55	109
4,60	110
4,65	111
4,70	113
4,75	114
4,80	115
4,85	116
4,90	118
4,95	119
5,00	120

Мінімальна конвертована сума балів поточної успішності для всіх модулів усіх дисциплін усіх кафедр є єдиною і **складає 72 бала**.

Результат підсумкового модульного контролю оцінюється у балах (традиційна 4-бальна оцінка не виставляється). Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю складає 80 балів. Мінімальна кількість балів підсумкового модульного контролю, за якої контроль вважається складеним, є 50 балів.

Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів. Критерії оцінювання ПМК визначаються кафедрою, затверджуються цикловою методичною комісією академії та доводяться до відома студентів на початку вивчення дисципліни (перше лекційне та практичне заняття).

Оцінка з дисципліни

Оцінка з дисципліни виставляється кафедрою за традиційною (національною) 4-бальною шкалою на підставі середньої кількості балів за всі модулі, що передбачені програмою дисципліни.

Шкала переведення середньої кількості балів за всі модулі, що передбачені програмою з дисципліни у традиційну оцінку за 4-бальною шкалою дисциплін та для всіх кафедр є єдиною (згідно з таблицею).

Таблиця

Переведення середньої кількості балів за всі модулі, що передбачені програмою з дисципліни, у традиційну оцінку за 4-бальною шкалою

Середня кількість балів за всі модулі, що передбачені програмою дисципліни	Традиційна оцінка за 4-бальною шкалою
170-200	«5»
140-169	«4»
139 – до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент з дисципліни	«3»
менше за мінімальну кількість балів	«2»

Оцінка з дисципліни не конвертується з оцінки ECTS.

Оцінка з дисципліни виставляється студенту не пізніше, ніж у наступний робочий день після останнього підсумкового модульного контролю.

Оцінка з дисципліни виставляється лише у тому разі, якщо студенту зараховані всі модулі.

У разі, якщо студент не пересклав хоча б один підсумковий модульний контроль до початку нового семестру, він отримує за дисципліну традиційну оцінку „2” і оцінку ECTS „F”, що є підставою для відрахування студента.

Оцінки:

- **«відмінно»** – одержує студент, який повною мірою володіє теоретичним навчальним матеріалом з теми, може використовувати одержані знання для відповіді на питання, обгрунтовує свою відповідь; засвоїв практичні навички, передбачені темою заняття; розв’язує тестові завдання з теми та пояснює хід їх розв’язання;
- **«добре»** – одержує студент, який повною мірою володіє теоретичним навчальним матеріалом з теми, може використовувати одержані знання для відповіді на питання, але з деякими утрудненнями обгрунтовує свою відповідь; засвоїв практичні навички, передбачені відповідним заняттям; може розв’язати тестові завдання з теми і пояснити хід їх розв’язання;
- **«задовільно»** - одержує студент, який недостатньо володіє теоретичним навчальним матеріалом з теми, з утрудненням використовує одержані знання, не може обгрунтувати свою відповідь; не достатньо засвоїв практичні навички, передбачені відповідним заняттям; з утрудненням розв’язує тестові завдання з теми;
- **«незадовільно»** - одержує студент, який не володіє теоретичним навчальним матеріалом з теми, не може використовувати одержані знання для відповіді на питання та обгрунтувати свою відповідь; не засвоїв всі практичні навички, передбачені відповідним заняттям; не може розв’язати і пояснити розв’язання тестових завдань з теми.

Підсумковий модульний контроль з дисципліни складається за умови повного відвідування курсу лекцій та практичних занять впродовж III та IV семестрів і отримання мінімальної суми балів за поточну навчальну діяльність. ***ПМК приймається на останньому практичному занятті 4-го семестру згідно з розкладом.***

Підсумковий модульний контроль з дисципліни складається з програмованого контролю, який передбачає вирішення тестових завдань 2-го рівня, індивідуального усного опитування та індивідуального контролю практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Оцінка з дисципліни не виводиться (не конвертується) з оцінки ECTS.

Оцінка ECTS не конвертується у традиційну оцінку.

Оцінка ECTS не змінює традиційну оцінку, отриману до ранжування.

У разі, якщо студент не пересклав хоча б один підсумковий модульний контроль до початку нового семестру, він одержує за дисципліну традиційну оцінку «2» і оцінку ECTS «F», що є підставою для відрахування.

13. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки для аудиторної роботи студентів.
2. Методичні вказівки для позааудиторної самостійної роботи студентів.
3. Методичні розробки для викладачів.
4. Професійні алгоритми для оволодіння професійними вміннями та навичками (входять до складу методичних вказівок для студентів).
5. Тестові завдання для контролю змістовних модулів.
6. Тестові завдання для підсумкового контролю модуля.

7. Перелік теоретичних питань.
8. Перелік практичних навичок.

14. Рекомендована література **Базова**

для вітчизняних студентів:

1. Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології / Хоменко Л.О. та спів. – К.: Книга-плюс, 2011. - 320с.
2. Пропедевтика детской терапевтической стоматологии / Хоменко Л.А. и соавт. – К.: Книга-плюс, 2014. - 320с.
3. Хоменко Л.О., Чайковський Ю.Б., Смоляр Н.І., Савичук О.В., Остапко О.І., Біденко Н.В. та ін. Терапевтична стоматологія дитячого віку Том 1. – Київ: Книга плюс, 2014. – 432.
4. Хоменко Л.А., Кисельникова Л.П., Смоляр Н.И., Чайковский Ю.Б., Савичук А.В., Остапко Е.И., Біденко Н.В., Шматко В.И., Голубева И.Н., Кононович Е.Ф. и др.. Терапевтическая стоматология детского возраста.— Київ: Книга плюс, 2013. — 864с.
5. Борисенко А.В., Сідельнікова Л.Ф., Антоненко М.Ю., Коленко Ю.Г., Шекера О.О. Практикум з терапевтичної стоматології (фантомний курс). Посібник. — Київ: Книга-плюс. — 2011. — 512 с.
6. Николаев А.И., Цепов Л.М. Фантомный курс терапевтической стоматологии, М.:Мед-пресс, 2015. – 432с.

для російськомовних студентів:

1. Пропедевтика детской терапевтической стоматологии / Хоменко Л.А. и соавт. – К.: Книга-плюс, 2014. - 320с.
2. Хоменко Л.А., Кисельникова Л.П., Смоляр Н.И., Чайковский Ю.Б., Савичук А.В., Остапко Е.И., Біденко Н.В., Шматко В.И., Голубева И.Н., Кононович Е.Ф. и др.. Терапевтическая стоматология детского возраста.— Київ: Книга плюс, 2013. — 864с.
3. Николаев А.И., Цепов Л.М. Фантомный курс терапевтической стоматологии, М.:Мед-пресс, 2015. – 432с.

для англомовних студентів:

1. Kaskova L.F., Vashchenko I.Yu. Propaedeutics of Pedodontics. / L.F. Kaskova, I.Yu.Vashchenko. // Methodical recommendation – Poltava, 2007. – 156.
2. Pinkbam I.R., D.D.S., M.S. “Pediatric dentistry”.– V.B. Saunders company – 1999 – 566р.
3. Peter Heasman. «Restorative Dentistry, Pediatric Dentistry and Orthodontics». - Churchill Livingstone. – 2003. – P. 378.

Допоміжна

для вітчизняних студентів:

1. Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології Навч. посібник / Р.В. Казакова, М.А. Лучинський, М.Н.Воляк та ін. /за ред. Р.В.Казакової. - К.: Медицина, 2006. - 272 с.
2. Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології Навч. посібник / Р.В. Казакова, М.А. Лучинський, М.Н.Воляк та ін. /за ред. Р.В.Казакової. - К.: Медицина, 2006. - 272 с.

3. Терапевтическая стоматология. Фантомный курс /Под редакцией проф. А.В.Борисенко, Киев, “Медицина”, 2009.- 400с.
4. Биденко Н.В. Стеклоиономерные материалы и их применение в стоматологии. - Киев, Книга плюс, 2003.-144с.
5. Борисенко А.В., Неспрядько В.П. Композиционные материалы в терапевтической и ортопедической стоматологии. Киев: Книга плюс, 2001.- 195с
6. Леманн К.М., Хэльви́г Э. Основы терапевтической и ортопедической стоматологии: (под ред Абакарова С.И., Макеева В.Ф., пер. с нем.), 1999.- 262с.
7. Макеева И.М. Восстановление зубов светоотверждаемыми композитными материалами: практич. рук-во для врачей стоматологов-терапевтов /И.М.Макеева, А.И.Николаев. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : МЕДпресс-информ, 2013. – 416 с. : ил.
8. Магид Е.А, Мухин Н.А. Фантомный курс в терапевтической стоматологии М., 1987.- 304с.
9. Николаев АМ. Препарирование кариозных полостей: современные инструменты, методики, критерий качества. - М.: МЕДпресс-информ, 2010. -224 с.
10. Самусев Р.П., Дмитренко С.В., Краюшкин А.И. Основы клинической морфологии зубов М. Издательский дом «ОНИКС 21 век», 2002.- 368с.
11. Салова А.В. Восстановление контактных областей зубов с помощью матричных систем.- М.: МЕДпресс-информ, 2008.- 160с.
12. Хоменко Л.А., Биденко Н.В. Практическая эндодонтия инструменты, материалы и методы.- Киев, Книга плюс, 2002.- 216с.
13. Даггал М.С. Лечение и реставрация молочных зубов (Иллюстр. рук-во) / М.С.Даггал, М.Е.Дж. Керзон, С.А.Фэйл, К.Дж.Тоумба, А.Дж.Робертсон; пер. с англ. под ред. проф. Т.Ф.Виноградовой. – 2-е изд. – М. : МЕД Пресс информ, 2009. – 160 с.
14. Детская стоматология. Руководство Р. Р. Велбери, М.С. Даггал, М.Т. Хози М.: ГЭОТАР-Медиа, 2014. – 456 с.
15. Эндодонтия подросткового и взрослого возраста / Бараньская-Гаховская М. Львів: ГалДент, 2011. – 496 с.
16. Ломиашвилли Л. Искусство моделирования и реставрации зубов. 2-е издание / Ломиашвилли Л., Аюпова Л. / Омск, 2014. - 436 с.

для російськомовних студентів:

1. Адгезивные технологии в эстетической стоматологии /Под ред. Жана-Франсуа Руде, Гвидо Ванхерле. –М.:МЕДпресс-информ, 2010. -200 с.
2. Биденко Н.В. Стеклоиономерные материалы и их применение в стоматологии. - Киев, Книга плюс, 2003.-144с.
3. Бир Р., Бауманн М.А., Киельбаса М. Иллюстрированный справочник по эндодонтии / Пер. с нем.; под ред. Е.А. Волкова. –М.: МЕДпресс-информ, 2006. -240 с.
4. Бир Р., Бауманн М., Ким С. Эндодонтия / Пер. с англ.; под ред. Проф. Т.Ф.Виноградовой. –М.: МЕДпресс-информ, 2004. -368 с.
5. Боровский Б.В. и др. Терапевтическая стоматология, М., Медицина, 1998.- 736 с.
6. Боровский В.В., Жохова Н.С. Эндодонтическое лечение (пособие для врачей). - М.: Стоматология, 1997.- 64 с.
7. Борисенко А.В. Кариес зубов. Практическое руководство. –К.:Книга Плюс, 2000. - 342 с.
8. Борисенко А.В., Неспрядько В.П. Композиционные материалы в терапевтической и ортопедической стоматологии. Киев: Книга плюс, 2001.- 195с

9. Борисенко А.В. Секреты лечения кариеса зубов и реставрации зубов. –К.:Книга Плюс, 2002. -535 с.
10. Борисенко А.В., Неспрядько В.П. Композиционные пломбировочные и облицовочные материалы в стоматологии. -К.: Книга плюс, 2002.- 223 с.
11. Бризено Б., Эрнст К. Лечение корневых каналов молочных зубов // Клиническая стоматология. -1999. №1. –С. 24-27.
12. Ван Нурт Р. Основы стоматологического материаловедения. –М.: КМК-Инвест, 2004. -304 с.
13. Вязмятина А.В., Усевич Т.П. Материаловедение в стоматологии. Ростов-на-Дону: Феникс, 2002. -352с.
14. Грохольский А.П., Козловский С.Н., Павлик С.А. Опыт использования амальгамы //Современная стоматология. -1999. -№1(5). –С.25-26.
15. Даггал М.С. Лечение и реставрация молочных зубов (Иллюстр. рук-во) / М.С.Даггал, М.Е.Дж. Керзон, С.А.Фэйл, К.Дж.Тоумба, А.Дж.Робертсон; пер. с англ. под ред. проф. Т.Ф.Виноградовой. – 2-е изд. – М. : МЕД Пресс информ, 2009. – 160 с.
16. Детская стоматология. Руководство Р. Р. Велбери, М.С. Даггал, М.Т. Хози М.: ГЭОТАР-Медиа, 2014. – 456 с.
17. Деньга О.В., Гавриленко М.А. Особенности эндодонтического лечения зубов у детей раннего возраста. -2006. -64 с.
18. Жданов Е.В., Маневич Р.Т. Глухова В.М. Эндодонтическое лечение временных зубов. Обзор методов лечения // Стоматология детского возраста и профилактика. - 2005. -№3-4. –С. 51-56.
19. Иноземцев А.А. Стоматологические цементы: Обзор //Новое в стоматологии. -2000. -№5. –С. 46-62.
20. Корчагина В.В. Лечение кариеса зубов у детей раннего возраста. –М.:МЕДпресс-информ, 2008. -168 с.
21. Костромская Н.Н., Голотов О.Н. Лечебные и изолирующие прокладки в стоматологии. – М.: Медкнига, Н.–Новгород: Издательство НГМА, 2001. - 78 с.
22. Крег Р., Пауэрс Дж., Ватага Дж. Стоматологические материалы: свойства и применение. С.-Пб.: ООО «МЕДиздательство», 2005. -304 с.
23. Курякина М.В. Стоматология детского возраста. –М.: МИА, 2007. -632 с.
24. Курякин М.В., Омаров О.Т. Практикум по фантомному курсу терапевтической стоматологии. –Минск: Медицинская книга, 2007. -392 с.
25. Леманн К.М., Хэльвиг Э. Основы терапевтической и ортопедической стоматологии: (под ред. Абакарова С.И., Макеева В.Ф., пер. с нем.), 1999.- 262 с.
26. Лечение и реставрация молочных зубов (Иллюстрированное руководство по лечению и реставрации кариозных молочных зубов): Пер. с англ. / М.С. Даггал, М.Е.Дж. Керзон, С.А. Фейл и др. –М.:МЕДпресс-информ, 2006. -160 с.
27. Лукиных Л.М. Кариес зубов (этиология, клиника, лечение, профилактика).- Нижний Новгород, НГМА, 1999.- 186 с.
28. Ломиашвили Л. Искусство моделирования и реставрации зубов. 2-е издание / Ломиашвили Л., Аюпова Л. / Омск, 2014. - 436 с.
29. Николишин А.К. Современные композиционные пломбировочные материалы.- Полтава, 1996.- 56 с.
30. Николишин А.К. Восстановление (реставрация) и пломбирование зубов современными материалами и технологиями. -Полтава, 2001.- 176с.
31. Макеева И.М. Восстановление зубов светоотверждаемыми композиционными материалами, М., 1997.- 72 с.
32. Максимовский Ю.М. Фантомный курс в терапевтической стоматологии: Учебное пособие / Ю.М. Максимовский. –М.: Медицина, 2005. -328 с.

33. Николаев А.И. Фантомный курс терапевтической стоматологии / А.И. Николаев, Л.М. Цепов. –М.: МЕДпресс-информ, 2009. –432 с.
34. Николаев А.И., Цепов Л.М. Практическая терапевтическая стоматология: Учебн. пособие / А.И. Николаев, Л.М. Цепов. 8-е изд. доп. и перераб. –М.: МЕДпресс-информ, 2008. –960 с.
35. Николаев А.И., Цепов Л.М. Практическая терапевтическая стоматология. –С-Пб., 2001.- 390 с.
36. Николаев А.И. Препарирование кариозных полостей: современные инструменты, методики, критерии качества. –М.: МЕДпресс-информ, 2006. –208 с.
37. Николишин А.К. Современные композиционные пломбировочные материалы.- Полтава, 1996.- 56 с.
38. Николишин А.К. Восстановление (реставрация) и пломбирование зубов современными материалами и технологиями.-Полтава, 2001.- 176с.
39. Николишин А.К. Современная эндодонтия практического врача. –Полтава, 1998. – 155 с.
40. Оперативная техника в терапевтической стоматологии по Стьюдеванту / Теодор М. Робертсон, Гарольд О. Хейман, Эдвард Дж. Свифт: Пер. с англ.; под ред. Е.В.Боровского. –М.: МИА, 2006. –506 с.
41. Парпалей Е.А. Современные подходы к эндодонтическому лечению временных зубов // Дентальные технологии. -2003. -№10. –С. 10-13.
42. Пожарицкая М.М., Симакова Т.Г. Пропедевтическая стоматология. –М.: Медицина, 2004. –304 с.
43. Попков В.А., Нестерова О.В., Решетняк В.Ю., Аверцева И.Н. Стоматологическое материаловедение. –М.: МЕДпресс-информ, 2006. –384с.
44. Пропедевтическая стоматология / Под ред. Э.А.Базикяна. –М.: ГЭОТАР-Медиа, 2008. –768 с.
45. Салова А.В. Восстановление контактных областей зубов с помощью матричных систем / А.В. Салова. –М.: МЕДпресс-информ, 2008. –160 с.
46. Салова А.В. Особенности эстетической реставрации в стоматологии: Практическое руководство / А.В. Салова, В.М. Ренхачев. –С.-Пб.: Человек, 2003. –112 с.
47. Самусев Р.П., Дмитренко С.В., Краюшкин А.И. Основы клинической морфологии зубов.-М.:Издательский дом «ОНИКС 21 век», 2002.- 368с.
48. Смирнова М.А., Хиора Ж.П. Эстетическая реставрация зубов с применением нанокompозитов. Клинический атлас. –С.-Пб., 2007. –312 с.
49. Современные методы механической и медикаментозной обработки корневых каналов зубов / И.М. Макеева, Н.С. Жохова, И.В. Акимова, А.Ю. Туркина. –М.: МЕДпресс-информ, 2006. –32 с.
50. Справочник по детской стоматологии / Под ред. А.С. Cameron, R.P. Widmer: Пер. с англ.; под ред. Т.Ф.Виноградовой, Н.В. Гинали, Щ.З. Топольницкого. –М.: МЕДпресс-информ, 2003. –288 с.
51. Стоматология детей и подростков: Пер. с англ.; под ред. Р.Е. Мак-Дональда, Д.Р. Эйвери. –М.: МИА, 2003. –766 с.
52. Суржанский С.К., Паламарчук Ю.Н., Строяковская О.Н., Макарова М.Я. и др. Реставрационные материалы и основы практической эндодонтии. –К.: Книга плюс, 2004. –320 с.
53. Терапевтическая стоматология: Учебник / Под ред. Ю.М. Максимовского. –М.: Медицина, 2002. –640 с.
54. Терапевтическая стоматология. Фантомный курс /Под редакцией проф. А.В.Борисенко, Киев, “Медицина”, 2009.- 400с.
55. Терапевтическая стоматология: Учебник для студентов медицинских вузов / Под ред. Е.В. Боровский, М.: МИА, 2003.- 840 с.
56. Терапевтическая стоматология: Учебное пособие / Под ред. проф. А.А.Дмитриевой.

- М.: МЕДпресс-информ, 2003.- 396 с.
57. Транстад Л. Клиническая эндодонтия: Пер. с англ.; под ред. проф. Т.Ф. Виноградовой. –М.: МЕДпресс-информ, 2006. -288с.
 58. Хэммсфар П., О'Коннор М., Ванг К. Технология светового отверждения: прошлое, настоящее и будущее // Dent Art. -2006. -№3. –С.64-70.
 59. Хэммсфар П., О'Коннор М., Ванг К. Технология светового отверждения: прошлое, настоящее и будущее // Dent Art. -2006. -№4. –С.64-67.
 60. Хельвиг Э., Климек Й., Аттин Т. Терапевтическая стоматология: Пер. с нем.; под ред. проф. А.М. Политун, проф. Н.И. Смоляр. –Львов: ГалДент, 1999. -409 с.
 61. Хоменко Л.А., Биденко Н.В. Практическая эндодонтия инструменты, материалы и методы.- Киев, Книга плюс, 2002.- 216с.
 62. Эндодонтия подросткового и взрослого возраста / Бараньская-Гаховская М. Львів: ГалДент, 2011. – 496 с.
 63. Экспресс-энциклопедия пломбировочных материалов / Под ред А.В.Саловой, В.М.Рехачева. –С.-Пб.: Человек, 2005. -144 с.
 64. Эндодонтия: Пер. с англ.; под ред. С.Коэна, Р Бернса. –С.-Петербург, 2000. -692 с.

для англомовних студентів:

1. Andlaw R.J., Rock W.P. A manual of pediatric dentistry. – Churchill Livingstone, 1996. – 250 p.
2. Curzon M.E.J., Roberts J.F., Kennedy D.B. Kennedy's pediatric operative dentistry. – Wright, 1996. – 198 p.
3. Ingle J.I., Bakland L.K. Endodontics. William&Wilkins, 2002. – 1004 p.
4. Studervant's art and science of operative dentistry / Ed. T.M.Roberson, H.O.Heymann, E.J.SWift. – Mosby, 2002.- 947 p.
5. Stanley J.N. Wheeler's dental anatomy, physiology, and occlusion / J.N. Stanley, M.M. Ash. – Saunder Elsevier. – 2010. – 401 p.
6. Fuller J.L. Schulein Concise Dental Anatomy and Morphology / J.L. Fuller, G.E. Denehy, M.T.Schulein. - University of Iowa, Publications Dept, 1999. – 218 p.

15. Інформаційні ресурси

1. Інформаційні ресурси вузівської бібліотеки.
2. Електронні інформаційні ресурси вузівської бібліотеки (морфо. корпус ВДНЗУ «УМСА» 2 поверх):
 - Електронний каталог бібліотеки;
 - Інформаційно-довідникові джерела: енциклопедії, довідники, словники
 - Навчальні електронні видання і ресурси: посібники, що містять систематизований матеріал в рамках програми навчальної дисципліни.
3. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:
 - Інтернет каталоги і колекції посилань.
 - Медичні web- сервери і web-сторінки:
 - MedWedi.ru – портал безкоштовної медичної літератури
 - Dic.academic.ru – словники і енциклопедії
 - Mediclab (medical information portal)
 - http: www. Swissimplant.ru/ glossary.php
 - www. wikident.ru/ index.php
 - www. eurolab.ua/ encyclopedia

MedUniver.com

Medical.diss.com

- Бази даних.
- Архіви електронних текстів і віртуальні бібліотеки.
- Бібліографічні посібники.
- Медичні організації (асоціації, наукові товариства).
- Науково-дослідницькі центри та інститути.
- Медична освіта.
- Лікувальні заклади.
- Новини.
- Корисні посилання.

1. <http://rootcanalanatomy.blogspot.com/>
2. <http://www.styleitaliano.org/>
3. <http://sestrinskoe-delo.ru/>
4. <http://www.mosdental.ru/Pages/Page18.html>
5. http://ru.wikipedia.org/wiki/Никель-титановые_вращающиеся_инструменты
6. <http://www.medicus.ru/stomatology/specialist/preparirovanie-karioznych-polostej-pobleku->
7. posobie-dlya-studentov-pamyatka-dlya-vrachej-21772.phtml
8. <http://www.youtube.com/watch?v=ZdjEKBAI6ns>
9. <http://medical-diss.com/medicina/kliniko-laboratornoe-obosnovanie-vybora-vida-borov->
10. dlya-preparirovaniya-tverdyh-tkaney-zubov
11. http://www.stomvest.ru/lnks/orthoped_100.shtml
12. <https://www.youtube.com/user/UMichDent>